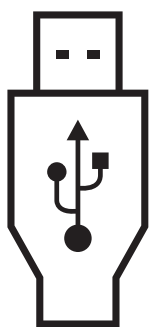

educació el pla TAC de centre

col·lecció TAC-1

Fornell, Rosa

El Pla TAC de centre. – (Col·lecció TAC ; 1)

Bibliografia

ISBN 9788439381259

I. Vivancos, Jordi II. Catalunya. Departament d'Educació III. Títol IV. Col·lecció: Col·lecció TAC ; 1

1. Alfabetització digital – Ensenyament – Catalunya – Planificació 2. Tecnologia de la informació – Ensenyament – Catalunya – Planificació 3. Ensenyament assistit per ordinador – Catalunya – Planificació

373:681.3(467.1)

Equip de redacció: Rosa Fornell Cervià i Jordi Vivancos Martí

URL: www.gencat.cat/educacio

Aquest llibre està publicat amb una llicència Creative Commons Reconeixement-No Comercial-Compartir amb la mateixa llicència 3.0 Espanya de Creative Commons.

Per veure'n una còpia, visiteu:

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/es/legalcode.ca>

Els termes de la llicència impliquen que aquest material pot ser:

- reproduït, distribuït i comunicat públicament sempre que se'n reconegui l'autoria
- reproduït, distribuït i comunicat públicament sempre que el seu ús no sigui comercial i
- utilitzat per generar una obra derivada sempre que aquesta quedi subjecta a una llicència idèntica a aquesta.

© Generalitat de Catalunya
Departament d'Educació

Elaboració: Servei de Tecnologies per a l'Aprenentatge i el Coneixement

Edició: Servei de Comunicació i Publicacions

Març de 2010

ISBN: 978-84-393-8125-9

Índex

1. Introducció.....	5
2. Importància del Pla TAC de centre	7
3. El Pla TAC, un instrument per a la governança de les tecnologies al centre docent	8
4. Elements per a la reflexió.....	10
4.1. El paper de les tecnologies a l'escola	10
4.2. Factors que mediatitzen l'ús de la tecnologia en un centre educatiu	11
4.3. Quins continguts digitals tenim a l'abast.....	12
4.4. La plataforma de centre: element clau per a la implantació de les TAC	14
4.5. Quins recursos tecnològics per a quins usos.....	14
5. Fases del Pla TAC.....	16
6. Estructura del Pla TAC.....	20
6.1. Exemples de plans TAC de centre.....	20
7. Eines per a l'autodiagnosi	21
8. Bibliografia.....	22
Glossari	24
Annex I: Llei d'educació. Resum de l'articulat referit a les TAC.....	26
Annex II: Quadre d'autodiagnosi TAC d'un centre educatiu	31

1. Introducció

La pretensió d'aquest document no és altra que la de servir d'ajut a la reflexió i a la planificació del desenvolupament d'un **Pla TAC** (tecnologies per a l'aprenentatge i el coneixement) en un centre educatiu a partir de les orientacions bàsiques que ens ofereixen experiències reeixides, tant del nostre país com de fora.

No es tracta, doncs, de convèncer d'una necessitat òbvia en aquest començament del segle XXI, sinó d'oferir pautes per a una tasca complexa que requereix un enfocament sistèmic i la implicació de tot l'equip docent i el lideratge de l'equip directiu.

En efecte, la integració de les tecnologies en els processos d'ensenyament-aprenentatge pot esdevenir el motiu d'una reflexió més profunda en el si del centre educatiu sobre les pràctiques docents i de compartir les visions metodològiques del professorat. L'eix central de la reflexió és plantejar-se com adoptar les tecnologies de la informació i la comunicació a l'escola per tal que estiguin al servei de l'aprenentatge i el coneixement. L'escola del segle XXI no pot obviar que el seu alumnat utilitza correntment la tecnologia per a l'oci i la comunicació però que ha de ser guiat en l'adquisició de la competència digital en sentit ampli i en l'adquisició de coneixement. L'objectiu últim d'incorporar les tecnologies a l'escola ha de ser facilitar un aprenentatge més autònom i personalitzat de l'alumnat, la qual cosa requereix també uns rols diferents del professorat. Això comporta, en molts casos, canvis significatius en l'organització i la metodologia.

A la societat d'Internet, el més complicat no és navegar, sinó saber on anar, on buscar el que es vol trobar i què fer amb el que es troba. I això requereix educació.

MANUEL CASTELLS

Ens estariem equivocant si creguéssim que pel sol fet d'incorporar tecnologies a l'escola es produeix innovació i canvi metodològic. Però sí que aquest procés d'implementació pot propiciar el replantejament compartit de moltes rutines escolars i la reflexió col·lectiva de quines estratègies adoptar per afavorir l'aprenentatge de l'alumnat.

En aquest sentit, un estudi recent sobre l'ús de la tecnologia, l'informe internacional SITES,¹ proporciona informació que permet comparar, entre altres aspectes, les opinions

1. Generalitat de Catalunya, Departament d'Educació, Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu, Les TIC a l'ESO: Resultats i conclusions de l'estudi SITES 2006 a Catalunya, 2009, col·l. «Informes d'Avaluació», núm. 13. <<http://www.gencat.cat/educacio>> [Cal seguir la ruta Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu - Informes d'avaluació - Informe núm. 13].

de les i dels directors de centres de secundària de vint-i-dos sistemes educatius sobre la importància de les tecnologies. Les qüestions majoritàriament més importants (més d'un 40% de les directores i dels directors enquestats) pel que fa a la importància de les tecnologies són, en primer lloc, per preparar l'alumnat per al món laboral i, en segon lloc, per catalitzar el canvi dels plantejaments pedagògics del professorat. Aquest darrer aspecte permet indicar que el més rellevant a l'hora d'implementar un Pla TAC de centre hauria de ser sempre el vessant educatiu i no el merament tecnològic i s'hauria de focalitzar en què i com ha d'aprendre l'alumnat i en quina mesura la tecnologia ajudarà a aquest propòsit. És a dir, el Pla TAC haurà de ser una estratègia, entesa com a itinerari que formula com es poden aconseguir els objectius estratègics: millorar els resultats educatius i afavorir la cohesió social. Una altra evidència, fruit dels estudis recents sobre els usos de les TAC, és que aquestes tenen més implantació allà on hi ha hagut un procés de planificació. És per això que parlem de planificar en quina forma les tecnologies s'usaran per a l'aprenentatge i el coneixement i avançar així cap a una escola amb maduresa tecnològica.

2. Importància del Pla TAC de centre

Tant la nova Llei d'Educació de Catalunya,² que conté en el seu articulat referències explícites a la incorporació generalitzada de les tecnologies de la informació i la comunicació en els processos d'ensenyament-aprenentatge (vegeu annex 1) i que eixampla l'autonomia de centre, com el desplegament normatiu de la LOE,³ en especial la integració de les competències bàsiques en els aprenentatges, són un estímul per actualitzar el Projecte educatiu del centre per adequar-lo a les noves disposicions. Aquest procés és una oportunitat per revisar la plena incorporació de les tecnologies per a l'aprenentatge i el coneixement i per garantir la consecució de la competència digital i comunicativa en tot l'alumnat.

La integració plena de les tecnologies en un centre educatiu es pot enfocar com un procés d'innovació i gestió del canvi, que afecta, d'una banda, tots els seus integrants i, de l'altra, aspectes de funcionament: pedagògic, formatiu, organitzatiu i tecnològic. Per facilitar que aquest procés es desenvolupi de forma harmònica, és necessari un Pla TAC específic que formi part del projecte educatiu del centre.

Elaborar un Pla TAC és un procés complex que requereix un impuls decidit per part de l'equip directiu, que n'ha d'exercir la coordinació, el consens del claustre del professorat i la complicitat de tota la comunitat educativa.

El Pla TAC ha d'establir unes directrius clares per assegurar la competència digital de l'alumnat, la integració curricular, la inclusió digital i la innovació metodològica. El projecte d'implementació de les tecnologies ha de ser un compromís entre el desitjable i el possible i sobretot ha de ser compatible i coherent amb el projecte educatiu del centre. És també molt important que tothom s'involucri en el desenvolupament del projecte.

L'elaboració del Pla TAC de centre pot esdevenir un poderós mecanisme d'innovació. En aquest context, l'elaboració del Pla ha de proporcionar espais i temps per establir intercanvis entre el professorat per reflexionar, debatre, compartir i, en resum, per aprendre.

2. Llei 12/2009, de 10 de juliol, d'educació (DOGC núm. 5422, de 16.7.2009).

3. Decret 142/2007, de 26 de juny, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments de l'educació primària (DOGC núm. 4915, de 29.06.2007).

Decret 143/2007, de 26 de juny, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria (ESO) (DOGC núm. 4915, de 29.06.2007).

3. El Pla TAC, un instrument per a la governança de les tecnologies al centre docent

El Pla TAC és un instrument per formalitzar la governança de la tecnologia en el marc de l'autonomia de centre i del Projecte Educatiu. Malgrat que el mot governança pugui tenir accepcions diverses, podríem convenir a entendre aquest concepte aplicat als centres educatius com una forma de direcció on la presa de decisions es fa a partir de la responsabilitat compartida en diferents àmbits: equip directiu, coordinació pedagògica, coordinador o coordinadora TAC o comissió TAC, caps de departaments en el cas dels instituts, consell escolar, AMPA, etc. És a dir, que la concepció i l'aplicació del Pla es va elaborant i gestionant de forma capil·lar per tal d'involucrar tota la comunitat educativa, però la funció de l'equip directiu és clarament de lideratge i d'impuls de tot el procés.

És molt important convenir i aclarir les tasques assignades a les i als implicats en la implantació del Pla, però també en la gestió del dia a dia de les tecnologies, que han de quedar recollides documentalment. La governança de les tecnologies en el centre pertoca a l'equip directiu, que ha d'assignar i delegar les responsabilitats operatives. La constitució d'una comissió TAC de centre, tal com indiquen les instruccions d'inici de curs, pot ser un òrgan útil en aquest sentit, ja que es recomana que estigui compost per un membre de l'equip directiu, el coordinador o coordinadora TIC del centre i els coordinadors o coordinadores de cicles o caps de departaments. També és recomanable la incorporació del coordinador o de la coordinadora de la biblioteca escolar a aquesta comissió. Entre les responsabilitats que té assignades explícitament, algunes serien les que quedarien reflectides en el Pla TAC de centre quan s'elabori —com ara els aspectes organitzatius, curriculars i d'avaluació— i d'altres són aspectes normatius que també cal tenir presents perquè són responsabilitat, en darrera instància, de la direcció. Entre aquests aspectes, cal remarcar-ne alguns:

- Disposar de la llicència d'ús per a tot el programari que s'utilitzi en cadascun dels ordinadors del centre. En aquest sentit, l'adopció de programari lliure facilita l'ús i la difusió d'aplicacions TIC sense restriccions i amb ple respecte de la legalitat vigent.
- Tenir en compte el respecte pels drets d'autoria i els criteris d'accessibilitat en els materials digitals publicats pel centre.
- Vetllar perquè la pàgina web del centre incorpori la identificació gràfica adaptada al Programa d'identificació visual de la Generalitat de Catalunya.
- Vetllar per una correcta aplicació dels principis de la legislació relativa a protecció de dades i la promoció de conductes que preservin els valors que se'n desprenen.

Pel fet que no és possible establir un model únic sobre les tecnologies aplicable a tots els centres en el seu conjunt, atès que l'adopció d'una tecnologia és en funció dels plantejaments metodològics, alguns autors⁴ suggereixen unes qüestions clau que cal tenir en compte per prendre decisions encertades. A l'hora d'iniciar el procés d'elaboració del Pla TAC, ressenyem algunes d'aquestes qüestions en forma de llista:

- Establir una comissió TAC encarregada d'endegar i desenvolupar el Pla el màxim de representativament possible.
- Estimular la participació de tot el professorat del centre en el desenvolupament del Pla, en especial, mitjançant la creació d'equips de treball que poden focalitzar temes diversos: per exemple, necessitats de maquinari i altres equipaments i la seva ubicació, selecció del programari més adequat segons les àrees, tipologies d'activitats, selecció de recursos TAC en relació amb el currículum, eines d'avaluació, comunicació amb els pares i les mares a través de mitjans tecnològics, desenvolupament de la intranet de centre i de l'EVEA,⁵ necessitats de reorganització d'espais, etc.
- Identificar els problemes i ordenar-los de forma gradual atenent els recursos i possibilitats del centre per tal de facilitar la selecció de possibles solucions.
- Establir una relació de tasques relacionades amb les tecnologies i assignació de responsabilitats.
- Analitzar de forma acurada l'impacte de les tecnologies en diversos àmbits: el currículum, la metodologia, l'organització de l'aula, l'organització escolar i els mètodes d'avaluació.
- Determinar les necessitats de flexibilitat horària i grupal de l'alumnat.
- Establir uns objectius de canvi possibles, esglaonats en el temps, amb un calendari de desenvolupament que pugui ser complert amb comoditat.
- Establir un pla de formació conjunt per al professorat focalitzat en les competències didàctiques però atenent els diversos graus de domini de les TAC.

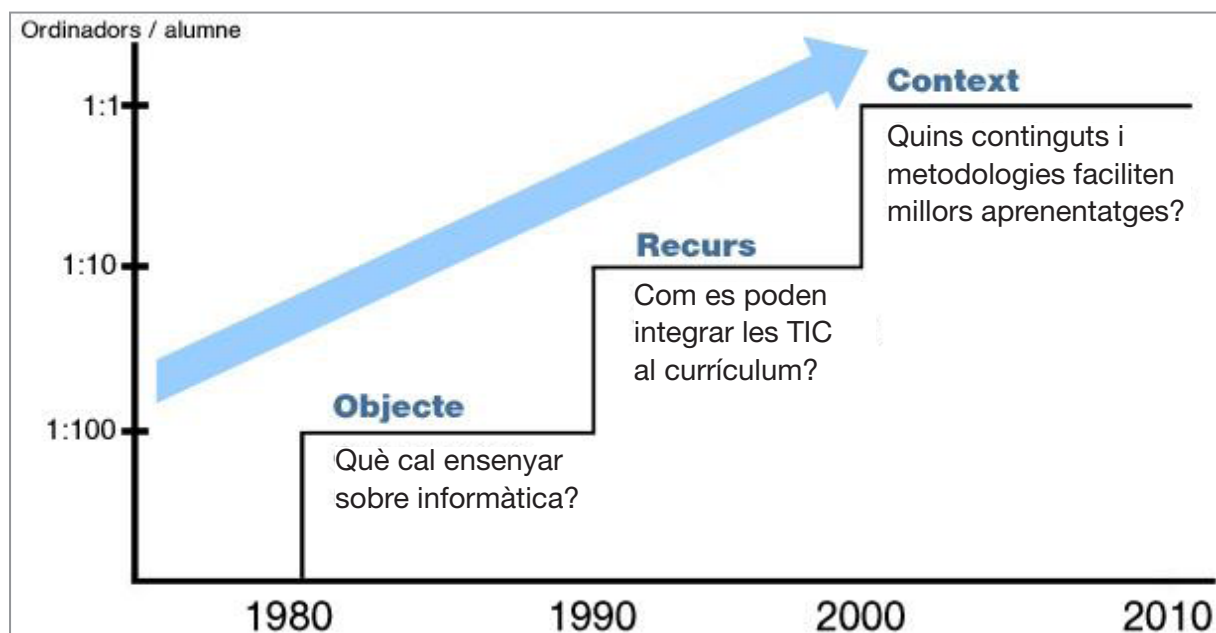
4. C. DRAGE i N. EVANS, *Teacher friendly - A guide to Using Micro's in the classroom*, Learning Developping Aids, Wisbech, Cambs.

5. Entorn virtual d'ensenyament i aprenentatge: vegeu glossari, pàgina 27.

4. Elements per a la reflexió

4.1. El paper de les tecnologies a l'escola

Per situar on ens trobem en aquests moments, seria bo recordar l'evolució que han experimentat les tecnologies a l'educació. A començament dels anys vuitanta del segle XX, es concebien les tecnologies com a objecte d'estudi. Calia aprendre informàtica i es feia sovint de forma deslligada de les àrees curriculars. A la dècada dels noranta, es comença a parlar de les tecnologies com a recurs didàctic i es busca com integrar-les en el currículum. Avui en dia, les tecnologies no són el centre, sinó que el focus és l'aprenentatge de l'alumnat i el que es planteja és en quina mesura les tecnologies poden incidir-hi de forma positiva. No es tracta de completar les classes tradicionals amb alguns exercicis que impliquin l'ús de la tecnologia ni fer les mateixes explicacions que es podrien realitzar amb la pissarra tradicional o el llibre de text. Les estratègies metodològiques són el factor que determina quina modalitat de recursos tecnològics s'adopten. Aquesta evolució en la concepció del paper de la tecnologia en els processos d'ensenyament-aprenentatge s'ha produït paral·lelament a la disminució de la ràtio de l'alumnat per ordinador en els centres, la qual cosa n'ha facilitat la utilització de forma molt més massiva. Actualment, s'estan duent a terme experiències, com és ara el Projecte 1x1, en què l'alumnat disposa d'un ordinador portàtil a l'aula de manera que el pot utilitzar sistemàticament com a font d'informació i eina de treball intel·lectual.

Gràfic 1: evolució de les tecnologies a l'escola.

4.2. Factors que mediatitzen l'ús de la tecnologia en un centre educatiu

Nombrosos estudis assenyalen el professorat com a element clau per a la integració de les tecnologies en les pràctiques educatives i alguns d'aquests han intentat determinar els factors que mediatitzen de manera positiva o negativa l'ús de les tecnologies. Així es parla de barreres de primer o de segon ordre.⁶

Les barreres de primer ordre serien les que no depenen exclusivament del professorat i serien les següents:

1. El grau d'accés als ordinadors, connexions i programari.
2. La disponibilitat de temps per planificar i preparar les activitats instructives amb les tecnologies.
3. El grau d'adequació del suport tècnic i administratiu que el professorat rep per dur a terme aquestes tasques.

Les barreres de segon ordre serien les creences del professorat en relació amb:

4. L'ensenyament-aprenentatge.
5. El paper que han de jugar les tecnologies en el procés educatiu.
6. El tipus de pràctiques metodològiques que adopten.

Com es pot apreciar, les barreres de primer ordre són de tipus operatiu. Les de segon ordre són bàsicament metodològiques. Si es vol dur a terme una autèntica innovació educativa, cal fer-ne una previsió a més llarg termini amb estratègies lligades a la reflexió compartida a partir de la pràctica, a la formació i a la gestió del canvi.⁷

En molts casos, bona part del professorat troba dificultats en la inserció curricular de les TAC perquè no encaixen amb la seva manera de plantejar les classes i, en definitiva, amb la seva concepció de l'aprenentatge. En una concepció metodològica eclèctica cal combinar i alternar diferents materials, recursos i aplicatius TAC: des de la instrucció directa amb presentacions, el treball individual amb exercicis interactius, fins als projectes en xarxa i activitats col·laboratives.

Per tot això, és molt important tenir en compte la inclusió de tot el professorat en l'elaboració del Pla i que, tenint una visió clara de cap on es vol avançar, es faci de forma gradual. No es tracta de fer cap «revolució, sinó d'una evolució sostinguda que vagi transformant les pràctiques de manera progressiva... El tempo, el concert de totes les accions i el lideratge efectiu dels qui tenen la responsabilitat d'impulsar-les són els elements clau en l'èxit d'aquest procés».⁸

6. J. M. MOMINÓ, C. SIGALÉS i J. MENESES, *L'escola a la societat xarxa*, Barcelona, Ariel, UOC, 2008, p. 92-94.

7. Sergio MONGE, *La escuela vasca ante el cambio tecnológico. Tecnologías de la información y la comunicación en la enseñanza*, 2004 [Tesi doctoral]. <<http://www.sergiomonge.com/doc/tesis-doctoral-sergio-monge.pdf>>.

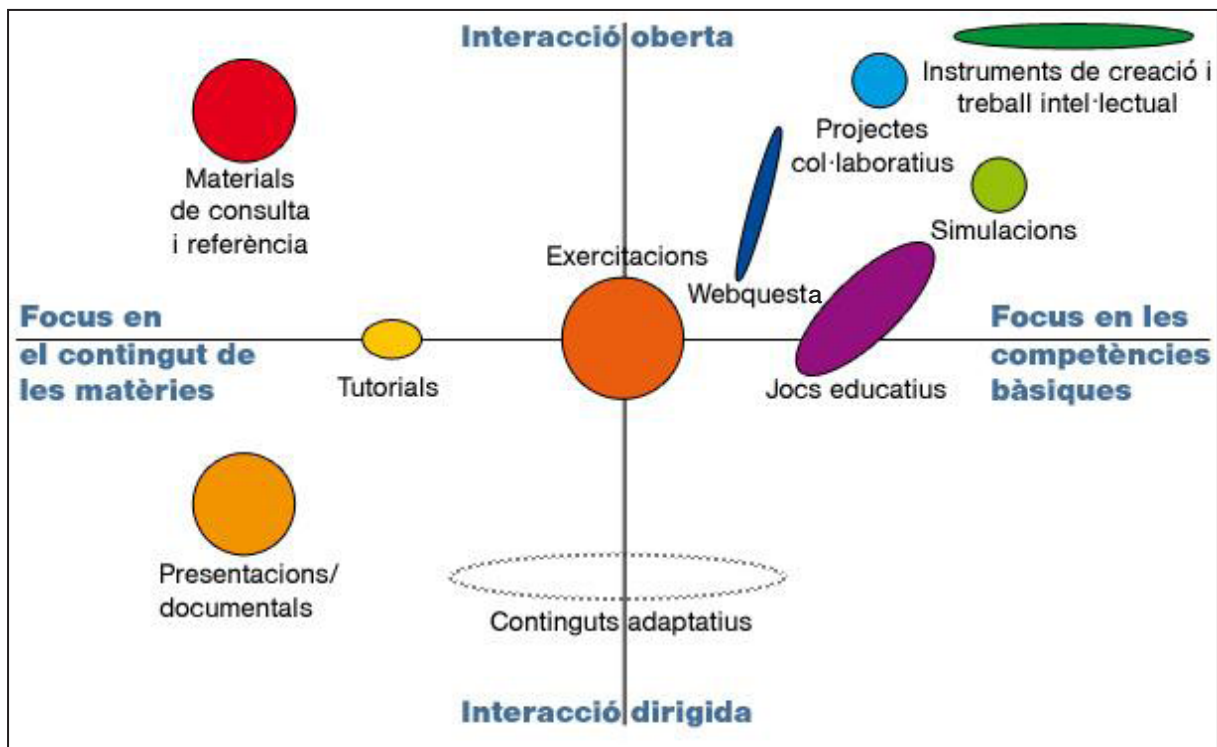
8. J. M. MOMINÓ, C. SIGALÉS i J. MENESES, *L'escola a la societat xarxa*, Barcelona, Ariel, UOC, 2008, p. 239.

4.3. Quins continguts digitals tenim a l'abast

El món digital inclou una gran quantitat de continguts educatius amb característiques sovint diferents dels continguts educatius tradicionals, que cal explorar i conèixer. Internet ens ofereix la possibilitat de portar a la pràctica projectes amb centres d'altres ciutats o països, accedir a portals especialitzats on es poden fer simulacions científiques, visionar documentals i pel·lícules, compartir la redacció de documents, mapes interactius i geocalització, etc.

Per tal de poder treballar còmodament amb l'alumnat convé conèixer els recursos digitals existents i poder-los integrar a la programació. Això requereix que el professorat, treballant en equips de cicles, de departaments o d'altres, pugui anar seleccionant i seqüenciant els continguts disponibles. Amb aquesta finalitat, el Departament d'Educació ha desenvolupat **MeRLÍ**, catàleg de recursos educatius digitals, amb l'objectiu de proporcionar a la comunitat educativa un entorn de catalogació, indexació i cerca de materials didàctics de diverses biblioteques de recursos digitals (Edu365.cat, Quaderns Virtuals, Clic, Edu3.cat, Alexandria...). El cercador de **MeRLÍ** és accessible des de la XTEC o l'Edu365.cat (<http://www.xtec.cat/merli/>) i permet la cerca de materials per etapa educativa i àrea curricular.

El gràfic següent representa diferents tipologies de continguts digitals educatius situats en relació amb dos eixos: el tipus d'interacció (més oberta o més dirigida) i la focalització de l'aprenentatge (més en el contingut o més en les competències).

Gràfic 2: mapa d'usos de continguts digitals.

Els continguts que hi ha en cadascun dels quatre quadrants o en les seves interseccions queden emmarcats per aquests eixos de manera que es pot determinar, segons la tipologia de continguts emprats, quins són els usos més habituals en les pràctiques del centre. Això reflecteix en gran mesura l'estil pedagògic.

Exemples d'algunes d'aquestes categories serien:

- Materials de consulta i de referència: enciclopèdies, diccionaris, atles...
- Tutorials: materials educatius organitzats en forma de guia ordenada amb els continguts d'aprenentatge i les instruccions per fer les activitats. És el que s'entén per materials d'autoaprenentatge.
Ex: Geometria lineal i quadràtica tridimensional (<http://www.xtec.cat/~jbartoli/>).
- Exercitacions: activitats del Jclic, miniunitats didàctiques de l'Edu365.cat, materials elaborats amb Quaderns Virtuals...
Ex. MUD de primària, de llengua catalana (<http://www.edu365.cat/primaria/muds/catala/bessones/index.htm>).
- Instruments de creació i treball intel·lectual: Programari ofimàtic, de dibuix, multimèdia, calculadores, traductors, eines del web 2.0 (blocs, wikis, etc.).
- Simulacions: applets o jocs que permeten simular processos físics, químics, fer experiments, etc.
Exemple: portal d'astronomia Stellarium (<http://www.stellarium.org/es/>).
- Continguts adaptatius: permeten la personalització. El sistema reconeix l'usuari i l'encamina a la realització d'activitats adaptades al seu nivell de coneixements i a la superació de les seves pròpies dificultats. Aquest tipus de materials encara són molt escassos a la xarxa, però se'n troben com a programari d'exercitació de matèries com ara les matemàtiques o les llengües estrangeres.
- Projectes col·laboratius: a Internet es poden trobar possibilitats de fer projectes telecol·laboratius entre centres educatius. Existeixen organitzacions dedicades a promoure aquests tipus de continguts i d'intercanvis. La XTEC té una secció específica que publica aquests projectes: Projectes en xarxa (<http://www.xtec.cat/projxarxa/index.htm>).
- Webquestes: són activitats orientades cap a la investigació en les quals part o tota la informació amb què l'alumnat interactua prové de recursos d'Internet. A la XTEC hi ha una secció específica on es poden trobar propostes de webquestes per a les diferents etapes educatives i diferents àrees curriculars: <http://www.xtec.cat/recursos/webquests/>.
- Finalment cal esmentar el llibre de text digital que, com l'imprès, constitueix agregats de materials de diferents tipologies (consulta i referència, exercitacions i presentacions). El llibre de text digital presenta els continguts curriculars en format multimèdia, organitzats i seqüenciats de manera que facilita la tasca del professorat i la motivació de l'alumnat gràcies als elements interactius. Complementàriament molts llibres de text en suport paper contenen també referències a continguts digitals.

4.4. La plataforma de centre: element clau per a la implantació de les TAC

Per poder tenir a l'abast els continguts digitals de forma senzilla i eficient, tant dins com a fora del centre, monitoritzar de forma personalitzada l'activitat de l'alumnat i possibilitar la interacció entre professorat, alumnat i famílies, cal un punt de trobada amb uns mecanismes per gestionar tota aquesta informació. Aquest dispositiu informàtic és el que s'anomena entorn virtual d'ensenyament i aprenentatge (EVEA), campus virtual o plataforma e-learning, entre altres noms.

Un **EVEA** és un espai virtual, accessible per Internet, que reuneix diverses aplicacions que faciliten l'organització dels continguts digitals i la gestió de l'aprenentatge. Les i els usuaris (professorat, alumnat, administradors) han d'estar registrats individualment al sistema i compten amb un perfil determinat que els permet accedir a allò que els interessa. Dins d'aquest entorn poden informar-se, fer exercicis i altres activitats per compartir i construir coneixement, comunicar-se amb altres usuaris i usuàries i crear, en definitiva, una autèntica comunitat virtual d'aprenentatge. El programari més estès en el món educatiu per gestionar aquest tipus de plataforma virtual és Moodle. Aquesta aplicació, juntament amb la intranet de centre, és la que ha adoptat el Departament d'Educació per desplegar el **servei Àgora**. Tant la intranet com el Moodle tenen com a característica destacada el fet de ser aplicacions de programari lliure. El programari Moodle, a més, ha estat adoptat per una àmplia majoria d'universitats i institucions educatives. També hi ha solucions comercials per a aquestes mateixes funcions.

Qualsevol centre amb identificador de la XTEC pot demanar l'alta a Àgora. La plataforma es gestiona de forma centralitzada des de la XTEC, fet que allibera els centres docents de les tasques de manteniment d'aquest programari. Les responsabilitats del centre, respecte a Àgora, són: l'administració de les i dels usuaris, la selecció i seqüenciació dels continguts digitals, l'assignació d'activitats educatives i la gestió de les còpies de seguretat de les dades de la plataforma.

L'EVEA de centre és l'element clau per desplegar de forma intensiva el treball acadèmic basat en continguts digitals. Garanteix l'autonomia del centre sempre que es treballa amb continguts de diferents proveïdors i permet mantenir la custòdia de les dades personals de l'alumnat en un mateix espai virtual gestionat pel centre docent.

L'EVEA, per mitjà de la intranet, inclou elements que permeten el disseny del web corporatiu del centre i és un element important de promoció. La intranet esdevé l'element transversal de comunicació telemàtica entre els membres de la comunitat educativa del centre, i a la vegada incorpora elements de gestió i de comunicació entre escola i família.

4.5. Quins recursos tecnològics per a quins usos

Abans de pensar exclusivament de quins equipaments i infraestructures cal dotar-se i on convé ubicar-los, caldria fer un inventari d'usos per als quals són bàsiques les tecnologies, en quins altres casos són ajuts importants i en quins altres són secundàries, partint del que ja s'està fent actualment al centre i quins continguts s'acostumen a utilitzar. Compartir aquestes pràctiques entre el professorat pot aclarir mancances i donar pistes sobre les necessitats d'equipaments.

La graella següent, que no és ni de bon tros exhaustiva, permet posar en evidència quins usos metodològics s'estan duent a terme i orientar en l'ús de les tecnologies. Aquest quadre ens pot ajudar a reflexionar sobre aquests usos i quins d'altres s'hauria d'anar incorporant. A partir d'aquí serà més fàcil prendre decisions sobre equipaments i ubicacions.

Usos metodològics	Recursos / equipaments	Ubicació	Competència digital de l'alumnat	Continguts
Instrucció directa	Pissarra digital. Programari de presentacions. Ordinador amb accés a Internet + canó.	Aula ordinària.	No es treballa en aquest context ja que l'enfocament és bàsicament disciplinari.	Presentacions, programari d'exercitació.
Treball individual	Ràtio 1/1. Accés a Internet. EVEA de centre accessible.	Aula d'ordinadors. Equips portàtils a l'aula. Equips amb ús prioritari per a atenció a la diversitat. Equips biblioteca escolar amb connexió a Internet.	El grau d'aprofundiment de la competència digital és en funció de la tasca o tasques plantejades (vegeu mapa d'usos).	Cerca d'informació, programari ofimàtic i de creació, simulacions.
Treball en grup	Ràtio 1/4. Accés a Internet. Càmeres. Kits de ràdio. Microscopis digitals. Instruments musicals digitals, robòtica...	Aula ordinària. Aules específiques.	El grau d'aprofundiment de la competència digital és en funció de la tasca o tasques plantejades (vegeu mapa d'usos).	Propostes de treball obertes, projectes col·laboratius, produccions audiovisuals, simulacions, experiments, jocs...
Suport a la diversitat funcional	Ràtio 1/1. Accés a Internet. Ordinador personal (+ perifèrics específics) (+ programari accessible i/o adaptat).	Ordinador de l'aula compartit o espai de lliure accés amb prioritat d'ús.	Es treballa en funció de l'autonomia que va adquirint l'alumnat en l'ús de l'ordinador i dels continguts i tasques plantejades.	Recursos per facilitar l'accés i la comunicació: síntesi de veu, sistemes de comunicació alternativa (pictogrames, llengua de signes, Braille...), sistemes d'escaneig, magnificadors. Continguts curriculars accessibles i adaptats (normes d'accessibilitat als continguts digitals).

5. Fases del Pla TAC

Per l'experiència de centres educatius on s'ha elaborat un pla d'aquestes característiques, convé realitzar la planificació atenent a diferents fases que faciliten la seva implantació:

1. Definició de la visió del centre pel que fa a les TAC d'acord amb les especificitats del Projecte educatiu del centre, la normativa vigent i per a un termini temporal concret.
2. Diagnòstic de la maduresa digital del centre (tant en l'àmbit curricular com els usos de gestió, l'organització, etc.).
3. Definició dels objectius.
4. Planificació de les prioritats.
5. Identificació dels recursos necessaris.
6. Assignació de tasques i responsabilitats als diferents actors.
7. Aplicació del Pla.
8. Avaluació del procés i establiment de nous objectius.

És important que, en el procés d'elaboració del projecte, hi col·laborin el major nombre de persones del centre educatiu (professorat i personal d'administració i serveis). Per això convé sumar les experiències i els criteris del major nombre de professorat i de la comunitat educativa. Si no es té en compte aquesta qüestió, pot dificultar l'execució del Pla, ja que la majoria del professorat no se sentirà compromesa i participi del projecte. Cal que tots els participants entenguin per què és necessària aquesta tasca i la importància de la seva aportació. L'equip directiu ha d'exercir el lideratge del procés.

Fase 1: Visió de centre amb maduresa digital

La visió d'un centre educatiu és la imatge compartida pels seus membres sobre què volen que sigui el centre. Convé tenir una visió a llarg termini per orientar el procés de canvi que es vol assolir.

Un dels elements de la visió de centre és l'assoliment d'una maduresa digital concreta que integri l'ús de les TAC en el projecte educatiu. L'adopció de la tecnologia no ha de tenir una finalitat en si mateixa, sinó que ha de ser un element que ha de contribuir a aconseguir els seus objectius i aspiracions.

Convé que la visió sigui formulada a través d'un procés de reflexió entre tot el professorat del centre i, si és possible, de la comunitat educativa. És molt important que hi hagi infor-

mació, discussió i diàleg en el si del claustre. Per tal que això es pugui produir de forma coherent, és molt recomanable que inicialment hi hagi una formació de tot el claustre conjuntament (o, si no és possible) del major nombre de professorat. Això farà que aquesta visió es vagi formant de forma gradual i sigui compartida per tothom.

Aquesta visió ha de ser formulada en un document en què es concreti el compromís del centre amb la cultura tecnològica de la societat en la qual està immers.

Fase 2: Diagnòstic del grau de maduresa digital del centre

Per poder tenir garanties d'èxit en un procés de gestió de la innovació, com ho és el desenvolupament del Pla TAC, a partir de diferents avaluacions de les que disposen els centres i a partir de l'observació i l'anàlisi de la realitat, és necessari identificar les fortaleces i les debilitats del centre en relació amb la implantació de les tecnologies, en això consisteix el diagnòstic inicial. En primer lloc, cal crear una comissió responsable de desenvolupar el Pla TAC.

En aquesta fase es tracta de recopilar informació detallada sobre l'estat de les tecnologies en el centre, el seu ús, l'organització i els coneixements i competències digitals del personal (docent i d'administració) i entre l'alumnat. En definitiva, la maduresa tecnològica del centre. Aquesta informació combinada amb els principis bàsics permetrà establir els objectius a curt, mitjà i a llarg termini del Pla TAC.

Per ajudar al desenvolupament d'aquesta fase, s'adjunta en annex un quadre d'autodiagnosi TAC del centre (vegeu l'annex II).

Fase 3: Definició de les prioritats TAC

Un cop aclarit el perquè, l'on, el com, el quan i en quin grau s'utilitzen les tecnologies en el context del centre educatiu, cal establir-ne les prioritats i el ritme de desplegament del Pla. En completar aquesta fase, el centre ha d'haver establert els criteris i les principals actuacions per treure l'aprofitament òptim de les tecnologies.

La concreció de les prioritats del Pla TAC comportarà la presa de decisions sobre qüestions tant diverses com ara:

- Com es pot garantir la inclusió digital per a tot l'alumnat del centre.
- Com es pot avaluar l'adquisició de la competència digital.
- Com es poden aprofitar les tecnologies per innovar els processos d'ensenyament/aprenentatge.
- Com es veuen modificats els continguts i la metodologia didàctica quan tot l'alumnat disposa d'accés a Internet.
- Com poden facilitar les tecnologies una millor comunicació amb i entre la comunitat educativa.

- Com es poden gestionar els recursos tecnològics per garantir-ne l'aprofitament òptim.
- Quins efectes organitzatius i de gestió comporta la implantació d'una intranet.
- Com es pot establir una interacció positiva entre tecnologies i usos lingüístics en el centre.
- Quines implicacions metodològiques comporta l'adopció d'una plataforma virtual de centre.
- Quins usos de les tecnologies que no es fan actualment al centre serien desitjables.

De la resposta a aquestes i d'altres qüestions dependrà la formulació d'objectius a diferents horitzons temporals i, en conseqüència, la presa de decisions sobre l'assignació de recursos materials i humans i les modalitats i usos educatius de les tecnologies.

Fase 4: Planificació de la implantació del Pla i assignació de recursos

La integració de les tecnologies i el desenvolupament de la competència digital s'han de fer de forma progressiva i en funció de les prioritats establertes. Aquest procés ha de tenir en consideració els condicionaments infraestructurals, pedagògics, humans i materials.

Les estratègies i les activitats TAC s'han de preveure a curt, mitjà i llarg termini. Tres o quatre cursos, per exemple, poden ser una referència adequada, ja que a termini més llarg es fa difícil fer previsions en un àmbit tan dinàmic com són les tecnologies de la informació i la comunicació. Cal una planificació a grans línies que s'aniran concretant a l'inici de cada curs.

És bo adoptar una estratègia de tipus progressiu d'implantació del projecte i, en cas necessari, requerir orientació i assessorament extern. Partint de la visió de centre definida anteriorment i les necessitats expressades pels membres de la comunitat educativa en el moment d'elaborar el diagnòstic inicial, l'equip de coordinació formularà una relació d'accions prioritàries que cal dur a terme, que han de ser consensuades amb l'equip directiu i el claustre. És recomanable que aquestes accions siguin formulades per a cadascun dels cursos de durada del Pla.

Els ítems que apareixen als diferents àmbits del Quadre d'autodiagnosi TAC d'un centre educatiu (annex II) poden servir per formular els objectius que cal aconseguir i fixar els terminis previstos. Aquests àmbits són els de gestió, desenvolupament curricular, desenvolupament professional del professorat, organització de centre, recursos i infraestructures, inclusió digital i avaluació.

D'aquesta manera, s'assegura que s'avança en tots els camps que cal tenir en compte, independentment del punt de partida i que l'assignació de recursos és coherent amb la planificació.

Fase 5: Assignació de tasques i responsabilitats

És recomanable que la comissió responsable del Pla impulsi diferents grups de treball que han de ser els encarregats de la posada en marxa dels objectius prioritaris. S'haurien de

crear tants grups de treball com àmbits d'actuació es vulguin posar en funcionament: Currículum, Gestió i organització, Biblioteca i recursos, Infraestructures, Comunicació... i assignar una persona responsable de cadascun d'ells.

Cada grup ha d'elaborar un informe i ha de definir uns indicadors de progrés que s'integraran al Pla TAC.

Fase 6: Aplicació del Pla

Un cop acabada la planificació, cal posar en marxa el Pla vetllant per tal que tot el professorat se l'hagi fet seu i es pugui responsabilitzar de la parcel·la que li pertoca. En molts casos, és recomanable d'establir un sistema de tutoria entre el mateix professorat amb diferent domini de la tecnologia per tal que tothom se senti recolzat.

Fase 7: Avaluació del procés i establiment de nous objectius

És recomanable crear un sistema de control del progrés en la implantació del projecte per tal de visualitzar si es desenvolupa segons les previsions o cal reajustar determinats aspectes del pla previst. Es poden avaluar diverses variables: el progrés en els objectius del projecte durant tot el procés d'innovació, l'evolució dels nivells d'interès i dels nivells d'utilització de la innovació, les actituds envers la tecnologia, els canvis produïts en les tasques d'ensenyament-aprenentatge, l'impacte sobre l'estructura organitzativa, etc.

Un primer model d'avaluació d'aquest procés són les graelles de l'annex 2. Cal tenir en compte que els indicadors de cadascun dels àmbits del Pla TAC són evolutius i que periòdicament s'han de revisar per adaptar-los tant a les fites ja assolides com als nous reptes que planteja l'evolució tecnològica.

Aquesta avaluació es pot fer al final de cada curs per poder iniciar el següent amb el reajustament dels objectius i la incorporació dels ja previstos inicialment.

6. Estructura del Pla TAC

El Pla TAC ha de ser un document dinàmic que impliqui la seva revisió anual i l'avaluació de tot el Pla en finalitzar el termini que s'havia marcat inicialment. Es pretén que sigui bàsicament pràctic per al centre i el fruit de la seva reflexió entorn de les TAC i que concreti al màxim els diferents aspectes de gestió de la tecnologia. De forma orientativa, se suggereixen els apartats següents:

1. Visió del centre.
2. Objectius a llarg, mitjà i curt termini:
On som i cap a on anem pel que fa a:
 - Gestió i planificació
 - Desenvolupament curricular
 - Desenvolupament professional del professorat
 - Organització
 - Recursos i infraestructures
 - Inclusió digital
3. Governança de la tecnologia: responsabilitats.
4. Eines d'avaluació de la implantació del Pla.

A mesura que es vagin documentant d'altres aspectes relatius a les TAC, com ara la seqüenciació curricular de la competència digital, la incorporació de noves estratègies metodològiques en funció de les tecnologies adoptades, o d'altres, s'aniran incorporant en annexos al document inicial.

6.1. Exemples de plans TAC de centre

- CE Jacint Verdaguer - Sant Sadurní d'Anoia
<http://www.jverdager.org/media/documents/plaestraTIC.pdf>
- Escola Costa i Llobera - Barcelona
<http://www.costaillobera.org/costa/uploads/materials/DIM%20Costa%20i%20Llobera.pdf>
- CEIP Juan Vallejo - Burgos
http://www.juandevallejo.org/profesor_files/plantic.pdf

7. Eines per a l'autodiagnosi

Per tal d'analitzar el grau de maduresa tecnològica del centre, és a dir, si en fa un ús estratègic i efectiu per millorar els resultats educatius, es presenta a l'annex 2 una eina d'autodiagnosi que aporta elements que ajudin a definir objectius a curt, mitjà i llarg termini. Aquest quadre ha de ser actualitzat regularment per l'evolució constant de la tecnologia.

El quadre conté els àmbits que cal considerar en el desenvolupament d'una planificació escolar de les tecnologies. Aquests àmbits estan agrupats en sis categories:

1. Gestió i planificació
2. Desenvolupament curricular i TAC
3. Desenvolupament professional del professorat
4. Organització de centre i TAC
5. Recursos i infraestructures TAC
6. Inclusió digital i TAC

Dins d'aquestes categories, els ítems es formulen en termes de criteris clau i estan graduats d'acord amb tres nivells d'integració de les TAC: inicial, intermedi i avançat. Per tant, el quadre d'autodiagnosi TAC vol ser un instrument per avaluar l'estat actual de les tecnologies en un centre i fer previsions de futur. L'eina ajuda a prendre decisions referides a les tecnologies d'una forma estratègica. Per exemple, un centre es pot trobar en un nivell avançat pel que fa als recursos i les infraestructures però en l'inicial pel que fa a la integració de les tecnologies en el currículum. En aquest cas, el centre haurà de dissenyar estratègies que prioritzin la integració de les TAC en les diferents àrees.

Cada centre pot utilitzar el qüestionari per identificar els seus punts forts i febles en l'ús actual de les TAC dins de l'escola. Un cop establerts els seus punts forts, el centre hauria de planificar estratègies de creixement però, sobretot, un cop definits els punts febles en cadascuna de les sis categories hauria de preveure estratègies de millora que permetin progressar al nivell següent. El procés hauria de ser revisat regularment per assegurar que s'està progressant o per identificar possibles obstacles.

També és recomanable que, en encarar el plantejament de les tecnologies, els centres obrin la participació a d'altres actors de la comunitat escolar i que, fins i tot, comparteixin amb d'altres centres la planificació i la implantació, així com els dubtes i les solucions.

8. Bibliografia

EUROPEAN SCHOOLNET. COMMISSION DIRECTORATE GENERAL FOR EDUCATION AND CULTURE. *Evaluation framework for the use of ICT in education* [en línia]. Projecte P2V (Peer to Peer networking for Valorisation), 2008.

<http://peerlearning.eun.org/shared/data/pdf/p2v_ict_evaluation_framework_september_16_2008.pdf>

GENERALITAT DE CATALUNYA, DEPARTAMENT DE LA PRESIDÈNCIA. Llei 12/2009, de 10 de juliol, d'educació (DOGC núm. 5422, de 16.7.2009).

GENERALITAT DE CATALUNYA. DEPARTAMENT D'EDUCACIÓ. Decret 142/2007, de 26 de juny, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments de l'educació primària (DOGC núm. 4915, de 29.06.2007).

GENERALITAT DE CATALUNYA. DEPARTAMENT D'EDUCACIÓ. Decret 143/2007, de 26 de juny, pel qual s'estableix l'ordenació dels ensenyaments de l'educació secundària obligatòria (ESO) (DOGC núm. 4915, de 29.06.2007).

GENERALITAT DE CATALUNYA. DEPARTAMENT D'EDUCACIÓ. Guia per elaborar i aplicar un pla estratègic. Servei de Difusió i Publicacions. Barcelona, 2007.

<http://phobos.xtec.net/edubib/intranet/file.php?file=docs/Qualitat/guia_planificacio_estrategica.pdf>

GENERALITAT DE CATALUNYA. DEPARTAMENT D'EDUCACIÓ. Proposta de qüestionari per a l'anàlisi inicial de la situació de les TIC al centre educatiu (Material de formació del curs: Projecte TIC de centre).

GENERALITAT DE CATALUNYA. DEPARTAMENT D'EDUCACIÓ. *Les TIC a l'ESO. Resultats i conclusions de l'estudi SITES 2006 a Catalunya*. Barcelona: Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu. 2009. (Informes d'Avaluació; 13).

<<http://www.gencat.cat/educacio>> [Cal seguir la ruta Consell Superior d'Avaluació del Sistema Educatiu - Informes d'avaluació - Informe núm. 13]

MOMINÓ, J. M.; SIGALÉS, C.; MENESES, J. *L'escola a la societat xarxa*. Barcelona: Ariel: UOC, 2008.

MOMINÓ, J. M.; SIGALÉS, C.; MENESES, J.; BADIA, A. «TIC e innovación en la educación escolar española. Estado y perspectivas». *TELOS Cuadernos de Comunicación e Innovación* (2009). <<http://sociedadinformacion.fundacion.telefonica.com/telos/articulocuaderno.asp?idarticulo%3D4&rev%3D78.htm>>

MOMINÓ, J. M.; SIGALÉS, C.; MENESES, J.; BADIA, A. «La integración de internet en la educación escolar española. Situación actual y perspectivas de futuro». Informe (2009). <http://fundacion.telefonica.com/debateyconocimiento/publicaciones/informe_escuelas/esp/index.html>

MONGE, Sergio. *La escuela vasca ante el cambio tecnológico: Tecnologías de la información y la comunicación en la enseñanza*, 2004. [Tesi doctoral] <<http://www.sergiomonge.com/doc/tesis-doctoral-sergio-monge.pdf>>

RUIZ TARRAGÓ, Ferran. *La nueva educación*. Barcelona: Biblioteca Fundación Everis: Lid Editorial, 2007.

UNESCO-IIEP (Consortio INTEGRÁ). *Herramientas para la gestión de proyectos educativos con TIC*. Buenos Aires, 2007, 93 p. <<http://unesdoc.unesco.org/images/0015/001580/158068s.pdf>>

VIVANCOS MARTÍ, Jordi. *Tratamiento de la información y competencia digital*. Madrid: Alianza, 2008.

Glossari

Accessibilitat

L'accessibilitat és el grau en el qual totes les persones poden utilitzar un objecte, visitar un lloc o accedir a un servei, independentment de les seves capacitats tècniques o físiques. En informàtica, l'accessibilitat inclou ajudes com les tipografies d'alt contrast o gran grandària, magnificadores de pantalla, lectors i revisors de pantalla, programes de reconeixement de veu, teclats adaptats, i altres dispositius apuntadors i d'entrada d'informació.

L'accessibilitat aplicada al contingut d'Internet es denomina accessibilitat web. El World Wide Web Consortium és l'organisme que ha desenvolupat directrius o pautes específiques per permetre i assegurar aquest tipus d'accessibilitat.

Bloc (també anomenat bitàcola)

És un diari interactiu personal a Internet. Un bloc està dissenyat per tal que, com a un diari, cada article tingui data de publicació, de tal manera que la persona que escriu (blocaire o bloguista) i les que llegeixen poden seguir un camí de tot el que s'ha publicat i editat.

En cada missatge o article d'un bloc, les i els lectors poden escriure comentaris (si l'autor o l'autora ho permet) i aquest o aquesta, al seu torn, donar-los resposta.

Competència digital

La competència digital és la combinació de coneixements, habilitats i capacitats, en conjunció amb valors i actituds, per assolir objectius amb eficàcia i eficiència en contextos digitals i amb instruments digitals.

De forma sintètica, la competència digital comprèn cinc grans dimensions. La dimensió de l'aprenentatge, que abasta la transformació de la informació en coneixement i la seva adquisició. La dimensió informacional, que abasta l'obtenció, l'avaluació i el tractament de la informació en entorns digitals. La dimensió comunicativa, que abasta la comunicació interpersonal i la social. La dimensió de la cultura digital, que abasta les pràctiques socials i culturals de la societat del coneixement i la ciutadania digital. I, finalment, la dimensió tecnològica, que abasta l'alfabetització tecnològica i el coneixement i domini dels entorns digitals.

EVEA (entorn virtual d'ensenyament i aprenentatge)

És un espai virtual, accessible per Internet, que reuneix diverses aplicacions que faciliten l'organització dels continguts digitals, la gestió de l'aprenentatge i la comunicació. També s'anomena Plataforma educativa.

Inclusió digital

La inclusió digital, o inclusió, és el terme utilitzat dins de la Unió Europea per anomenar les polítiques relacionades amb la consecució d'una societat de la informació inclusiva. La

inclusió digital designa les formes de lluita contra la fractura digital. En aquesta línia, els nous desenvolupaments tecnològics transformen el risc d'una fractura digital en cohesió digital, facilitant l'accés a les tecnologies de la informació i la comunicació a tota la societat, incloent-hi aquelles persones en desavantatge per raons diferents com ara l'educació, l'edat, el gènere, les discapacitats, l'origen ètnic o el lloc de residència (àrees rurals o regions remotes).

La inclusió digital abasta principalment el desenvolupament de polítiques adients, el manteniment d'una base de coneixement, el desenvolupament i la implementació de recerca i tecnologia i la difusió de bones pràctiques. A la Unió Europea la inclusió digital forma part del tercer pilar de la iniciativa política, gestionada per la Direcció General de la Societat de la Informació i els Mitjans de Comunicació de la Comissió Europea.

Maduresa tecnològica (e-maturity)

Fa referència al grau d'implantació de les tecnologies en una organització atenent a diferents dimensions. En el cas dels centres educatius, inclouria la planificació, la gestió i l'organització de les tecnologies en el centre, el desenvolupament curricular de les TAC, la competència digital del professorat, els recursos i infraestructures disponibles i la inclusió digital. En definitiva, aquesta maduresa es dóna quan el centre educatiu fa un ús **estratègic i efectiu de la tecnologia per millorar els resultats educatius**.

Projectes telemàtics

Són projectes col·laboratius entre centres educatius a través d'interaccions telemàtiques entorn d'un centre d'interès.

TAC (tecnologies per a l'aprenentatge i el coneixement)

Aquest terme s'aplica a les tecnologies de la informació i la comunicació centrades en l'educació. Es tracta de posar les tecnologies al servei d'una millora en els processos d'ensenyament-aprenentatge, d'avaluació i d'organització que, de forma quotidiana, es desenvolupen al centre educatiu, a l'aula i a l'entorn. L'ús que es faci d'aquestes tecnologies, i del seu potencial com a agents de canvi metodològic, permetrà discernir i identificar aquelles actuacions més significatives i innovadores des del punt de vista educatiu. Podem entendre les TAC, doncs, com l'aprenentatge mediat per les tecnologies de la informació i la comunicació.

Web 2.0

Aquest concepte apareix per primer cop el 2005 i fa referència a la percepció que la segona generació del web es basa en comunitats i en serveis com ara els espais web de treball en xarxa o les wikis, que faciliten la col·laboració, i en el fet de compartir entre usuaris espais per a fotografies, textos i vincles amb altres webs. Alguns exemples són Flickr, Youtube o Facebook. Per extensió, el web 2.0 és el web que permet la interacció i on els usuaris i les usuàries participen i col·laboren, anomenat també web social.

Wiki

Un wiki (del hawaià wiki wiki, 'ràpid') és un lloc web col·laboratiu, que pot ser editat des del navegador pels usuaris i les usuàries. Les persones usuàries d'un wiki poden, d'aquesta manera, crear, modificar, enllaçar i esborrar el contingut d'una pàgina web, de forma interactiva, fàcil i ràpida. Un dels wikis més coneguts és la Viquipèdia.

Annex I: Llei d'educació. Resum de l'articulat referit a les TAC

**Llei 12/2009, de 10 de juliol, d'educació.
DOGC núm. 5422, de 16.07.2009**

Preàmbul

[...]

Les aspiracions educatives de la societat catalana han anat evolucionant en el temps. Les expectatives per al futur immediat no són les mateixes que les plantejades quan es va reiniciar el camí de la democràcia i de l'autogovern. Si fa trenta anys calia superar grans dèficits i bastir i renovar una oferta educativa normalitzada, avui, amb aquell objectiu aconseguit, s'apunta a fites noves i exigents, centrades en la qualitat educativa i en la superació de les desigualtats socials encara vigents en el sistema educatiu. La societat reclama fer possibles al mateix temps els objectius d'equitat i d'excel·lència de la nostra educació, que són garantia de progrés personal. Les raons d'aquesta exigència renovada les trobem en els àmbits educatiu, social, econòmic i cultural.

Les raons educatives es fonamenten en la necessitat de millorar el rendiment escolar en l'educació bàsica i obligatòria, d'estimular la continuïtat dels i de les estudiants en l'etapa d'educació postobligatòria i d'adequar-se als requeriments de la societat del coneixement.

[...]

Sobre aquestes premisses, la Llei d'educació proposa un conjunt normatiu coherent, complet i amb visió de futur, que:

[...]

Potencia la innovació pedagògica sistemàtica i estructurada, el reconeixement de les bones pràctiques educatives amb el foment i el suport del lideratge educatiu, la formació del professorat, les infraestructures digitals del centre i la previsió de centres de referència pedagògica.

Títol III

De la comunitat educativa

Capítol II

L'alumnat

Article 21

Drets dels alumnes

h) Ésser educats en el discurs audiovisual.

Títol V

Ordenació dels ensenyaments

Capítol I

Disposicions de caràcter general

Article 52

Currículum

2. El currículum s'orienta, entre altres finalitats, a la consecució dels objectius següents:

i) Capacitar els alumnes per a l'anàlisi crítica dels mitjans de comunicació i de l'ús de les noves tecnologies.

Article 55

Educació no presencial

5. El professorat que imparteix ensenyaments en la modalitat d'educació no presencial ha de tenir la titulació requerida per a cada etapa educativa i ha d'acreditar la capaciació per a exercir la docència emprant mitjans telemàtics i altres recursos propis de l'educació no presencial.

Capítol II

Ensenyaments de règim general

Article 57

Educació bàsica

3. En el marc dels objectius que estableix l'article 52.2, els currículums de l'educació bàsica s'han d'orientar a l'adquisició de les competències bàsiques, que han de contribuir al desenvolupament personal dels alumnes i a la pràctica de la ciutadania activa, i han d'incorporar de manera generalitzada les tecnologies de la informació i la comunicació en els processos d'aprenentatge.

Article 58

Educació primària

2. L'etapa d'educació primària té com a finalitat proporcionar a tots els alumnes una educació que, d'acord amb les competències bàsiques fixades en el currículum, els permeti:

b) Adquirir i desenvolupar les habilitats i les competències relatives a l'expressió i la comprensió orals, l'expressió escrita i la comprensió lectora, les competències en ma-

temàtiques bàsiques i les competències necessàries per a l'ús de les noves tecnologies i de la comunicació audiovisual.

Article 59

Educació secundària obligatòria

2. L'educació secundària obligatòria té com a finalitat proporcionar a tots els alumnes una educació que els permeti:

b) Desenvolupar en el nivell adequat, com a forma de coneixement reflexiu, de formació de pensament i d'expressió d'idees, les habilitats i competències culturals, personals i socials relatives a:

Primer. L'expressió i la comprensió orals, l'expressió escrita i la comprensió lectora, les competències matemàtiques i les competències necessàries per a l'ús de les noves tecnologies i de la comunicació audiovisual.

Article 61

Batxillerat

3. El currículum i les activitats educatives del batxillerat, per a consolidar les competències bàsiques adquirides pels alumnes en acabar l'educació bàsica, han d'afavorir el desenvolupament de la competència comunicativa, l'adquisició d'habilitats per a l'autoaprenentatge i per al treball en equip i l'adquisició de les competències necessàries amb relació a l'ús de mètodes de recerca i amb relació a l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació, a més de l'adquisició de les competències pròpies i específiques de la modalitat cursada.

Capítol IV

Educació d'adults

Article 69

Objecte i àmbit de l'educació d'adults

2. Els programes d'educació d'adults i les accions formatives corresponents han d'incloure, si més no, els àmbits següents:

b) L'educació per a adquirir competències transprofessionals, que comprèn la formació en tecnologies de la informació i la comunicació i l'ensenyament de llengües.

c) L'educació per a la cohesió i la participació social, que comprèn l'acollida formativa a immigrants adults, la iniciació a les llengües oficials i a una llengua estrangera, la introducció a les tecnologies de la informació i la comunicació i la capacitació en l'ús d'estratègies per a l'adquisició de les competències bàsiques.

Títol VI

Dels centres educatius

Capítol II

Criteris per a l'organització pedagògica dels centres

Article 84

Projectes d'innovació pedagògica

1. El Departament ha d'afavorir les iniciatives de desenvolupament de projectes d'innovació pedagògica i curricular que tinguin l'objectiu d'estimular la capacitat d'aprenen-

tatge, les habilitats i potencialitats personals, l'èxit escolar de tots els alumnes, la millora de l'activitat educativa i el desenvolupament del projecte educatiu dels centres que presten el Servei d'Educació de Catalunya, i ha d'afavorir especialment la recerca i els projectes d'innovació amb relació a l'ús de les tecnologies de la informació i la comunicació per a l'aprenentatge i el coneixement i amb relació a la formació dels alumnes en el plurilingüisme. Els projectes es poden referir a un o més centres i poden comportar, si escau, vinculacions amb la universitat, amb els sectors econòmics o amb altres organitzacions.

Capítol III

Serveis educatius i serveis de suport als centres

Article 87

Organització dels espais escolars i dels entorns d'aprenentatge

L'estructura i l'organització dels centres han de definir entorns d'aprenentatge que permetin el treball en xarxa i les diverses formes de transmissió de coneixement als grups classe, i també les activitats individuals de treball i estudi. Amb aquesta finalitat, els projectes constructius de centres educatius han de definir espais, instal·lacions i equipaments que maximitzin la sostenibilitat, redueixin l'impacte ambiental i permetin integrar les tecnologies digitals, i han de configurar entorns d'ensenyament i aprenentatge funcionals i ergonòmics que estimulin la vinculació dels alumnes amb el procés d'aprenentatge.

Article 89

Serveis digitals i telemàtics a disposició dels centres

1. El Departament ha de facilitar als centres educatius l'accés a un conjunt de serveis digitals i telemàtics orientats a millorar el desenvolupament de l'activitat educativa. Els centres han de posar aquests serveis, en la mesura que escaigui, a disposició del professorat, els alumnes i les famílies.
2. Els serveis digitals i telemàtics a què fa referència l'apartat 1 han de posar a disposició dels centres aplicacions didàctiques i continguts educatius de qualitat, serveis de dossier personal d'aprenentatge i de registre acadèmic personal individual i altres aplicacions i serveis digitals orientats a potenciar l'excel·lència dels aprenentatges i a facilitar el funcionament dels centres.
3. El dossier personal d'aprenentatge emmagatzema en suport digital i fa accessibles, d'acord amb el que el Departament estableixi per reglament, els documents i els objectes digitals que resulten de la producció intel·lectual de cada alumne o alumna durant el procés d'aprenentatge, des del darrer cicle de l'educació primària fins als ensenyaments postobligatoris. El contingut del dossier pot servir d'evidència en el procés d'avaluació.
4. El registre acadèmic personal individual conté en suport digital, d'acord amb el que el Departament estableixi per reglament, les dades acadèmiques personals dels alumnes que els centres considerin pertinents i les que siguin necessàries per a complir la normativa sobre aspectes formals de l'avaluació dels alumnes.

Títol VIII

Del professorat i altres professionals dels centres

Capítol I

De l'exercici de la professió docent

Article 104

La funció docent

2. Els mestres i els professors tenen, entre altres, les funcions següents:

- j) Utilitzar les tecnologies de la informació i la comunicació, que han de conèixer i dominar com a eina metodològica.

Capítol II

Formació del professorat

Article 109

Formació inicial

2. La formació inicial del professorat ha de comprendre la capacitació adequada per a afrontar els reptes del sistema educatiu en el marc dels principis d'aquesta llei, l'adquisició de coneixements i el desenvolupament de capacitats i actituds professionals, entre les quals hi ha d'haver el domini equilibrat dels continguts de les disciplines i d'aspectes psicopedagògics, el coneixement suficient d'una llengua estrangera, el domini de les tecnologies de la informació i la comunicació i el coneixement de les institucions i la cultura catalanes.

Títol X

De l'administració de l'educació

Capítol IV

Cooperació amb altres administracions

Article 168

Cooperació amb les universitats

2. La cooperació a què fa referència l'apartat 1 inclou, entre altres, els aspectes següents:

- i) La incorporació de tecnologies de la informació i de la comunicació.

ANNEX II: Quadre d'autodiagnosi TAC d'un centre educatiu⁹

Curs:

1. Gestió i planificació

Nivell inicial	Nivell intermedi	Nivell avançat
☐ El centre no disposa de referències explícites sobre l'ús de les tecnologies en els seus documents.	☐ El projecte educatiu de centre inclou referències explícites sobre l'ús de les tecnologies.	☐ L'ús de les tecnologies està reflectit en els diversos documents pedagògics i de gestió del centre.
☐ S'està iniciant la planificació de les tecnologies per a l'aprenentatge i el coneixement.	☐ El Pla TAC està en fase de desenvolupament inicial.	☐ La planificació de les TAC és considerada com una part integral de la planificació general del centre i s'actualitza regularment.
☐ El Pla TAC és desenvolupat per un o una o diversos o diverses docents.	☐ Tot el professorat que ho vulgui té l'oportunitat de participar en el Pla TAC.	☐ S'adopta un enfocament estratègic d'equip per a la planificació i la integració de les TAC.
☐ Cap docent coordina la integració de les TAC a l'escola.	☐ Un o una docent assumeix la coordinació de les TAC al centre.	☐ Hi ha un una comissió TAC, amb implicació de l'equip directiu, per coordinar la integració de les TAC.
☐ Existeix un Pla TAC enfocat principalment a l'equipament i a l'adquisició de les habilitats tècniques i instrumentals bàsiques per part de l'alumnat.	☐ El centre es planteja el desplegament de la competència digital i estimula l'exploració d'enfocaments metodològics nous per a la integració de les TAC transversalment.	☐ La competència digital està seqüenciada i integrada a les diferents àrees curriculars.
☐ No s'ha dut a terme una identificació i selecció de recursos TAC.	☐ S'ha iniciat el procés d'identificació dels recursos de programari i Internet rellevants en totes les àrees.	☐ S'ha dut a terme una identificació i selecció anual de recursos i una avaluació de necessitats d'infraestructura i equipament.

9. Adaptació de la Matrix Planning elaborada pel NCTE (National Centre for Technology in Education). Dublín.

Nivell inicial	Nivell intermedi	Nivell avançat
☐ El nivell d'ús de les tecnologies es decideix individualment per part de cada professor o professora	☐ Un equip de docents de nivell o Departament del centre integra les TAC en el desenvolupament curricular, compartint el coneixement.	☐ La majoria del professorat, sota el lideratge de l'equip directiu, és proactiu en la integració de les TAC al centre.
☐ El Pla tecnològic s'enfoca més en les tecnologies (equipaments) que en les TAC (enfocaments pedagògics).	☐ En dissenyar el Pla, s'han tingut en compte alguns aspectes més enllà dels estrictament tecnològics.	☐ El Pla TAC inclou una varietat de polítiques escolars relacionades (ús d'Internet, ús de programari, temes de seguretat, administració de recursos TAC...).
☐ No s'expliciten els criteris d'ús d'Internet al centre.	☐ El centre disposa d'uns criteris bàsics en l'ús d'Internet per part de l'alumnat i el professorat	☐ Existeixen uns criteris explícits i detallats sobre usos acceptables d'Internet, amb la implicació dels pares i mares.
☐ El centre, pel que fa a les comunicacions adreçades a la comunitat educativa, no utilitza significativament les tecnologies.	☐ El centre, pel que fa a les comunicacions adreçades a les famílies i a l'entorn, utilitza regularment el lloc web del centre, que manté actualitzat amb regularitat.	☐ El centre, pel que fa a les comunicacions adreçades a la comunitat educativa, utilitza sistemàticament la intranet del centre i/o d'altres tecnologies (telefonía mòbil).
☐ No existeixen criteris al centre pel que fa a protecció de dades ni protecció de drets d'autoria.	☐ El centre ha demanat informació i documentació sobre protecció de dades i protecció de drets d'autoria.	☐ El centre té acordats els criteris de protecció de dades i protecció de drets d'autoria.

Curs: 2. Desenvolupament curricular i TAC

Nivell inicial	Nivell intermedi	Nivell avançat
☐ La competència digital es té assimilada únicament a l'alfabetització informàtica.	☐ La competència digital està integrada a diverses àrees.	☐ Hi ha una seqüenciació i avaluació de la competència digital en les seves diferents dimensions a totes les àrees curriculars.
☐ El ventall d'usos de les TAC es limita a aplicacions instrumentals i d'exercitació (Dibuix, Jclic, Hot potatoes...)	☐ El ventall d'usos de les TAC s'amplia a activitats avaluatives, cerca d'informació... (webquestes, Viquipèdia).	☐ Els usos de les TAC inclouen, a més de les anteriors, activitats col·laboratives, de simulació o creatives.
☐ L'ús d'Internet es limita principalment al correu electrònic o a la cerca d'informació.	☐ Internet s'utilitza com a part integrant del procés d'ensenyament-aprenentatge en un nombre significatiu de matèries	☐ La majoria de docents utilitza entorns d'aprenentatge com ara Moodle. L'alumnat utilitza Internet per treballar de forma col·laborativa en les activitats del programa, tant dins el centre com amb d'altres centres, fent ús pertinent de plataformes de treball col·laboratiu.
☐ L'ús de les tecnologies tendeix a posar l'èmfasi en el programari ofimàtic, com ara el processador de textos o les presentacions.	☐ Les tecnologies reforcen les metodologies que ja existien, programari d'exercitació i presentacions.	☐ A més dels usos anteriors, les TAC afavoreixen activitats emmarcades en els enfocaments d'aprenentatge per solució de problemes i treball per projectes.
☐ L'ús de les tecnologies està enfocat bàsicament com a eina per al professorat (presentacions...).	☐ L'ús de les tecnologies és compartit entre professorat i alumnat.	☐ L'ús de les TAC està centrat en la producció de contingut per part de l'alumnat i en la gestió i creació compartida del coneixement.
☐ No existeix una programació seqüenciada dels usos de les TAC al llarg d'una etapa o cicle.	☐ La programació dels usos les TAC solament es té en compte com a desenvolupament de la competència digital.	☐ Existeix una programació plenament seqüenciada de les TAC i es té en compte el seu ús en diferents competències.

Nivell inicial	Nivell intermedi	Nivell avançat
☐ Els continguts digitals a l'abast de l'alumnat són escassos.	☐ El centre està en procés de selecció de continguts digitals diversos i de qualitat per posar-los a l'abast de l'alumnat.	☐ La programació de totes les àrees curriculars incorpora continguts digitals per al treball per part de l'alumnat.
☐ El personal docent registra el seguiment de l'alumnat i l'avaluació continuada en formats no digitalitzats, com ara punts o graelles de registre o formularis impresos.	☐ Existeixen, en algunes matèries, formularis o documents digitalitzats, qualitius o quantitatius, en què el personal docent pot anotar aspectes del seguiment o avaluació continuada de l'alumnat.	☐ Bona part de seguiment i avaluació continuada de l'alumnat es recull en formularis o documents digitalitzats que permeten la seva consulta en diversos moments del curs, inclosos els de les avaluacions parcials o finals.

Curs: 3. Desenvolupament professional del professorat

Nivell inicial	Nivell intermedi	Nivell avançat
☐ Alguns docents han dut a terme cursos de formació d'usuari en TIC (alfabetització digital).	☐ La majoria del claustre ha fet cursos de formació TAC i/o assessorament en centre.	☐ El claustre està constituït en seminari amb assessorament extern per treure el màxim aprofitament de les TAC.
☐ Alguns i algunes docents del centre usen les tecnologies de forma casual o esporàdica en la preparació de materials de treball per a l'alumnat.	☐ Alguns i algunes docents del centre usen les tecnologies habitualment en la preparació de materials de treball per al seu alumnat.	☐ La majoria de docents usen les tecnologies habitualment en la preparació de materials de treball per al seu alumnat.
☐ La competència digital del professorat es limita al nivell d'usuari.	☐ La competència digital va associada a la pràctica docent.	☐ La competència digital va associada a la capacitat de dissenyar nous models/escenaris d'activitats d'aprenentatge.
☐ La formació és una decisió individual de cada professor o professora.	☐ La formació s'encara col·lectivament formant part del projecte de centre.	☐ Bona part del professorat comparteix la seva experiència formant part de la comunitat de pràctiques del centre o amb el professorat d'altres centres.
☐ No s'ha establert cap contacte amb la coordinació territorial TAC ni amb d'altres centres o organismes per a la planificació de les TAC (serveis educatius).	☐ El centre ha contactat amb els serveis educatius de la zona o amb la coordinació territorial TAC per demanar assessorament o suport.	☐ Els i les docents comparteixen activament noves idees entre ells i amb d'altres institucions en el marc d'una o diverses xarxes professionals.
☐ El o la responsable de la biblioteca no utilitza entorns digitals.	☐ El o la responsable de la biblioteca utilitza els entorns digitals.	☐ La persona responsable de la biblioteca és capaç de formar usuaris i usuàries de capacitat informacional.

Curs: 4. Organització de centre i TAC

Nivell inicial	Nivell intermedi	Nivell avançat
☐ L'alumnat utilitza els ordinadors almenys un cop per setmana.	☐ Hi ha una organització de torns perquè l'alumnat pugui utilitzar les tecnologies durant l'horari escolar en diferents moments.	☐ L'entorn escolar estimula l'ús independent de les tecnologies tant per part del professorat com de l'alumnat en qualsevol moment que es necessiti.
☐ L'alumnat treballa amb tecnologies d'una o dues hores setmanals.	☐ L'alumnat treballa amb les tecnologies de tres a cinc hores setmanals.	☐ L'alumnat i el professorat treballa amb les tecnologies de manera diària i regular.
☐ Les TAC s'utilitzen de forma ocasional i sempre per part d'un professorat determinat.	☐ Les exposicions de temes a la classe es duen a terme amb continguts digitals sempre que és possible per una part del professorat.	☐ Les TAC es consideren un recurs troncal per donar suport al treball escolar quan és pertinent.
☐ El centre no té pàgina web o en té una que s'actualitza esporàdicament.	☐ El centre té pàgina web activa i actualitzada.	☐ El centre disposa de web i d'intranet on es vehiculen els continguts i les informacions curriculars, de gestió i de comunicació.
☐ El centre no vehicula cap tipus de comunicació amb pares o mares o comunitat educativa mitjançant les tecnologies.	☐ El centre utilitza mitjans tecnològics per relacionar-se amb pares, mares i comunitat educativa (web, correu electrònic).	☐ El centre utilitza mitjans tecnològics avançats per relacionar-se amb pares, mares i comunitat educativa (intranet, mòbil...).
☐ Els ordinadors de la biblioteca només s'utilitzen per a la gestió documental.	☐ La persona responsable de la biblioteca assessora els seus usuaris i usuaris en competència informacional.	☐ La biblioteca està integrada en el desenvolupament curricular del centre i en l'EVEA.

Curs: 5. Recursos i infraestructures TAC

Nivell inicial	Nivell intermedi	Nivell avançat
☐ El centre disposa únicament de l'equipament facilitat pel Departament.	☐ El centre gestiona l'adquisició d'equipament TIC.	☐ El centre és plenament autònom en la definició i dotació de l'equipament TIC.
☐ Els ordinadors de l'alumnat estan ubicats únicament a la sala d'ordinadors.	☐ Hi ha ordinadors ubicats a les aules de classe.	☐ El centre promou l'ús d'ordinadors portàtils per part de l'alumnat.
☐ L'accés a Internet té un cabal insuficient per atendre tot el parc d'ordinadors del centre.	☐ L'accés a Internet té un cabal just per atendre tot el parc d'ordinadors del centre.	☐ L'accés a Internet té un cabal suficient per atendre tot el parc d'ordinadors del centre.
☐ La ràtio d'alumne o alumna per ordinador està situada entre 8 a 15.	☐ La ràtio està situada entre 2 a 7 alumnes per ordinador.	☐ La ràtio és d'1:1.
☐ No hi ha altres equipaments TIC que els propis ordinadors o càmeres de vídeo.	☐ El centre disposa d'alguna pissarra digital en alguna aula d'ús comú.	☐ El centre disposa de pissarres digitals a gairebé totes les aules i d'altres equipaments específics (per exemple, microscopis digitals, kit de ràdio, aula de música, etc.).
☐ El centre no té una política explícita sobre llicències de programari.	☐ El centre segueix les instruccions d'inici de curs pel que fa a la política de llicències de programari.	☐ El centre és estricte i rigorós pel que fa a la política de llicències de programari.

Curs: 6. Inclusió digital i TAC

Nivell inicial	Nivell intermedi	Nivell avançat
☐ Algun professor o professora del centre fa alguna actuació de forma esporàdica en relació amb la inclusió digital i les TAC.	☐ El centre té en compte la inclusió digital i ajusta una part de les seves actuacions.	☐ El centre té formalitzats els procediments pel que fa a la inclusió digital i hi ajusta totes les actuacions.
☐ El centre disposa d'alguna ajuda tècnica facilitada per personal assessor extern destinada a alumnat amb discapacitat.	☐ El centre es preocupa per aconseguir les ajudes tècniques que necessita l'alumnat amb discapacitat que s'utilitzen en alguns escenaris.	☐ El centre es responsabilitza d'aconseguir totes les ajudes tècniques que li calen per a l'alumnat amb discapacitat que les utilitza amb normalitat en tots els escenaris.
☐ L'alumnat és l'únic que coneix el funcionament del seu equip i depèn de personal assessor extern al centre per a qualsevol incidència.	☐ La persona responsable coneix el funcionament elemental de les ajudes tècniques i pot donar suport bàsic a l'alumnat que les utilitza.	☐ Una part significativa del professorat coneix el funcionament bàsic de les ajudes tècniques per a l'alumnat amb discapacitat i el centre pot facilitar suport tècnic per resoldre les incidències de funcionament més freqüents.
☐ Algun professor o professora mostra preocupació per l'accessibilitat del web del centre i dels serveis digitals.	☐ El centre mostra preocupació per l'accessibilitat del web que s'ajusta als criteris d'accessibilitat establerts.	☐ El centre disposa de criteris clars sobre l'accessibilitat i tots els materials digitals que publica són accessibles.
☐ El centre disposa d'algun ordinador a l'aula on l'alumnat amb necessitats educatives especials fa tasques alternatives.	☐ El centre utilitza les tecnologies per a la creació de materials adaptats a l'alumnat amb NEE.	☐ El centre utilitza les TAC per facilitar una atenció personalitzada al seu alumnat.